

ТЕОРЕТИЧНА МЕДИЦИНА

ВІТАМІННА ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ХВОРИХ ПРИ АТЕРОСКЛЕРОЗІ

Антоненко В.П., Лебедевська В.П., Ляшенко Н.П., Сабов В.О.

Ужгородський державний університет, м.Ужгород

Хвороби серцево-судинної системи найпоширеніша патологія людини. Не дивлячись на значний рівень вивченості багатьох із них, ця патологія є переважаючою серед хвороб і смертності при них. При цих захворюваннях виявляється в організмі ряд біохімічних змін обміну речовин.

Серед багатьох етіологічних факторів, безумовно, важливе значення має екологія і економічні умови життя населення, стресовий стан, поступове наростання порушення забезпеченості організму людей поживними речовинами і стабілізації вітамінного метаболізму.

За останні роки у мешканців Закарпаття йде поступове пониження кількості гемоглобіну, еритроцитів, лейкоцитів і тромбоцитів у крові, а також вмісту вітамінів мікроелементів у біологічних середовищах і тканинах. Деякі дослідження в цьому напрямі нами були зроблені

[1, 2, 3, 4]. Так був виявлений повний паралелізм між вмістом вітамінів у харчових раціонах і рівнем у здорових людей із зниженням у 6-8 раз у порівнянні з раніше загальноприйнятими нормами (1982 рік). Це свідчить про потенційний дисбаланс процесів обміну, пониження імунного опору організму його поступової алергізації. Адаптаційні можливості людського організму виключно великі, але не безмежні.

Дане повідомлення стосується атеросклерозу як найбільш частішої хвороби серед усіх серцево-судинних захворювань. Вивчалась забезпеченість вітамінами практично здорових людей, хворих, померлих від різних ускладнень атеросклерозу та загиблих від автокатастроф, шляхом визначення вмісту вітамінів у біологічних середовищах (сироватка крові і сеча прижиттєво) та тканинах органів у померлих.

Таблиця 1

Вміст вітамінів у крові та сечі здорових людей при атеросклерозі (нМ/л), n=1150

Вітаміни	Норма	Атеросклероз	Інфаркт міокарду	Інсульт
Кров:				
A	1648	794	324	177
Каротин	2714	1194	554	332
B ₁	80	24	-	-
B ₂	125	50	25	25
B ₃	1250	630	420	439
B ₆	381	447	258	261
PP	30050	17976	19288	5929
B ₁₂	0.30	0.14	0.08	0.06
Bc	95	40	32	16
C	40710	46452	21921	18267
D	1.60	1.22	0.42	0.44
E	5989	2145	1877	1738
K	514	371	348	429
H	8210	6540	4242	4473
Й	288	190	106	110
Сеча:				
1	2	3	4	5
B ₁	937	864	531	485
B ₂	1181	995	640	613
B ₃	6925	1990	1727	1619
B ₆	6756	3675	3059	2945
PP	57904	35210	13230	10967

ТЕОРЕТИЧНА МЕДИЦИНА

1	2	3	4	5
B ₁₂	0.05	0.03	0.02	0.02
B _c	122	84	50	48
C	118766	92131	43316	43119
D	112000	91100	61050	69100
й	312	285	192	195

Примітка. Р в усіх випадках менше, ніж 0,05

У Таблиці 1 дано матеріал про вміст вітамінів у крові і сечі здорових людей і хворих на атеросклероз, які знаходилися на стаціонарному лікуванні з різними проявами його (кардіосклероз, ішемічна хвороба серця, повторні дисциркулярні порушення мозкового кровообігу). Як видно із наведених даних, має місце кількісне зменшення усіх досліджуваних нами вітамінів у фізіологічних рідинах хворих у порівнянні з практично здоровими людьми. Найбільше зниження цих показників відмічено у хворих із ішемічною хворобою серця та інсультом. Ці дані потрібно враховувати з тим фактом, що вихідні показники для практично здорових людей за нашими дослідженнями і так різко знижені.

У Таблиці 2 вказано втрату вітамінів деяких органів тканин у хворих, померлих від ускладнень атеросклерозу, відповідно до вмісту вітамінів у практично здорових людей, загиблих від автокатастроф (у яких ці показники також значно знижені). Ці дані статистично достовірні. У

таблиці наведені цифри для 14 органів та тканин, в яких відмічається різке зниження усіх досліджених нами вітамінів, деяких наполовину. В стінці крупних судин їде майже повна відсутність вітамінів групи В, А, каротин. Відносно вітаміна С, якому відводиться важлива роль у нормалізації метаболізму стінки судин, ми не виявили значного зниження його в порівнянні з вище вказаними. Ці вітаміни, на наш погляд, мають більш важливе значення в розвитку хвороби це треба враховувати при попередженні та лікуванні атеросклерозу і при запобіганні його ускладнень, так як атеросклероз з церебральними проявами (цереброваскулярні захворювання з гострим порушенням мозкового кровообігу) та кардіальними (ішемічна хвороба серця) мають велике соціальне значення. Вони являються найбільш частою причиною смерті людей працездатного віку і тому цей аспект проявів атеросклерозу є матеріалом для подальшого нашого дослідження.

Таблиця 2

Вміст вітамінів в органах та тканинах померлих від ускладнень атеросклерозу (нМ/л)

№ пп	Атеросклероз Органи Тканини	Вміст вітамінів													
		Норма (n—88)													
		Хвороба (n—57)													
		A	Каротин	B ₁	B ₂	B ₃	B ₆	PP	B ₁₂	B _c	C	D	E	K	й
1	Аорта	118 29	111 83	720 160	300 50	19300 3777	39 4	5100 756	0,043 0,06	11 11	62604 5741	0,26 0,11	625 224	70 23	38 18
2	Міокард	883 236	1660 1163	724 960	4450 2775	48265 24488	307 237	35416 24952	0,24 0,10	29 6	22965 5219	0,45 0,31	4112 3129	348 232	88 65
3	Легені	442 177	332 194	1760 600	1550 550	34415 24972	53 31	7781 5631	0,06 0,03	21 12	12005 6263	0,66 0,44	2235 1430	23 12	63 40
4	Печінка	86627 62166	9636 6008	12480 11640	7100 7300	148992 145215	263 223	19854 17171	1,46 1,38	127 85	63675 60022	0,97 0,87	6034 5542	557 466	96 91
5	Шлунок	736 294	609 388	1640 910	1225 700	38612 25182	166 79	12342 6708	0,25 0,13	30 15	15658 8351	0,23 0,12	1117 939	186 93	64 41
6	Нирки	942 294	1246 443	10720 8400	6450 5357	73447 68620	166 175	27367 24684	0,32 0,25	40 31	29751 24530	0,85 0,75	4738 4470	742 893	85 81
7	Селезінка	530 304	582 443	504 3800	4075 2800	28260 44908	245 175	31110 24147	0,20 0,18	31 27	19790 6263	0,52 0,41	5185 3620	928 1055	80 61
8	Щитовидна залоза	383 147	636 388	2140 1280	1675 1015	16998 9443	92 57	11342 10732	0,21 0,19	24 20	14092 8873	0,27 0,10	1386 894	116 93	41 30
9	Наднирники	4710 2679	2575 2354	8480 7480	5875 4800	55820 49734	118 88	16098 11269	0,20 0,10	24 18	2240122 1718630	0,82 0,64	5184 4426	371 348	81 62
10	Біла речовина мозку	236 172	277 221	800 560	975 550	97426 43019	61 31	1878 1342	0,07 0,04	8 6	6263 5219	0,08 0,07	536 402	128 139	29 16
11	Сіра речовина мозку	383 294	415 332	1280 1400	925 1000	58758 41760	101 88	7512 6708	0,18 0,15	13 12	5741 5219	0,14 0,16	1073 626	128 116	46 27

ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненко В.П., Ляшенко Н.П., Сабов В.А., Рошкович Ю.В. Топографія вітамінів в органах і тканинах здорових і больних людей (Тезиси докл. IV Всесоюзного Съезда спеціалістів по клінічеській і лабораторній діагностиці), М. 1991, с.9-10
2. Антоненко В.П., Лебедєвська В.П., Ляшенко Н.П., Пілявський І.М., Рошкович Ю.В., Сабов В.О. Вітамінна забезпеченість хворих при захворюваннях крові // Науковий вісник УжДУ, серія "Медицина", вип. 2, 1995, с.116-120
3. Антоненко В.П., Лебедєвська В.П., Сабов В.О. Вітамінний статус організму у людей в залежності від віку та впливу оточуючого середовища // Збірник наукових праць до 100-річчя кафедри фізіології, Львів, 1995, с.86-88
4. Антоненко В.П., Лебедєвська В.П., Ляшенко Н.П., Матьковський Е.І., Рошкович Ю.В., Сабов В.О. Вітаміни в тканинах та органах здорових людей // Науковий вісник УжДУ, серія "Медицина", вип. 3, 1996, с.52-57
5. Петержик К. Критерии оценки пищевого статуса (Вопросы питания), 1989, 1, с.69-75

РЕЗЮМЕ**Витаминная обеспеченность больных при атеросклерозе****Антоненко В.П., Лебедевская В.П., Ляшенко Н.П., Сабов В.А.**

Исследование свидетельствует о резком снижении содержания витаминов в органах, а в стенке крупных сосудов почти полное отсутствие витаминов группы В, А, каротина. Это нужно учитывать при профилактике, лечении атеросклероза и предупреждении его осложнений.

SUMMARY**Vitaminuous provision in case of atherosclerosis****Antonenko V.P., Lebedevska V.P., Lyashenko N.P., Sabov V.O.**

The investigations testify to severe reduction of vitamins content in organs and almost a full emaciation of group of vitamins such as big vessels. It must be taken into account in case of prevention, treatment and averting the complications of atherosclerosis.